

เทคนิคการบรรเลงเสียงฮาร์โมนิกส์ของทอมมี่ เอ็มมานูเอล
ในบทเพลง Up from down under
Harmonics Playing Techniques in Up From
Down Under Song of Tommy Emmanuel

รพีพล หล้าวงษา¹

Rapeepol Lawongsa

¹ อาจารย์ ดร., อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Lecturer Dr., Department of Music Program,
Faculty of Education,
Buriram Rajabhat University
(E-mail: Rapeepol.l@kkumail.com)

Received: 09/08/2023 Revised: 07/10/2023 Accepted: 11/10/2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ ประวัติและผลงานของทอมมี เอ็มมานูเอล มือกีตาร์แนวฟิงเกอร์สไตล์ผู้ซึ่งได้รับรางวัล Certified Guitar Player อันทรงเกียรติจากเซท แอ็ทกิน และผลงานรางวัลอีกมากมาย รวมทั้งอธิบายถึงวิธีการบรรเลงกีตาร์ด้วยเทคนิคฮาร์โมนิกส์ อันประกอบไปด้วยเนเจอร์ลฮาร์โมนิกส์ และอาติพิเชิลฮาร์โมนิกส์ ที่ได้ถูกขนานนามว่าไพเราะดุจตั้งเสียงของเครื่องดนตรีฮาร์ป และเสียงระฆัง รวมทั้งวิเคราะห์เทคนิคดังกล่าวในบทเพลงอัฟพรอมดาวนอันเดอร์ จากอัลบั้ม Up from Down Under ของทอมมี เอ็มมานูเอล ที่ได้ใช้เทคนิคฮาร์โมนิกส์สอดแทรกไว้ภายในบทเพลงได้อย่างลงตัว ซึ่งเทคนิคดังกล่าวทอมมีอธิบายว่าเสียงที่เขาเล่นนั้นดุจตั้งเสียงหยดน้ำที่กำลังร่วงหล่น

คำสำคัญ : ฮาร์โมนิกส์, ทอมมี เอ็มมานูเอล, กีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์, อาติพิเชิลฮาร์โมนิกส์, เนเจอร์ลฮาร์โมนิกส์

Abstract

This article aimed to: present the biography and achievements of Tommy Emmanuel, the finger-style guitarist who honorably obtained the Certified Guitar Player Award from Chet Atkins as well as many other awards; explain about the harmonic guitar playing patterns, including natural and artificial harmonics which are widely known for the melodious sounds like harps and bells; and analyze such technique in the song, Up from Down Under from the Up from Down Under album, of Tommy Emmanuel that so perfectly incorporates the harmonic patterns that he once described that his playing sound was like water drops falling.

Keywords : Harmonics, Tommy Emmanuel, Fingerstyle Guitar, Artificial Harmonics, Natural Harmonics

บทนำ

เมื่อกล่าวถึงเทคนิคการบรรเลงกีตาร์ในรูปแบบฟิงเกอร์สไตล์ (Fingerstyle Guitar) ผู้คนส่วนใหญ่มักจะนึกถึงรูปแบบการเล่นกีตาร์ใช้การพิคกิ้ง (Picking) หรือที่เราเรียกกันแบบภาษาชาวบ้านว่า “เกากีตาร์” ที่ผู้บรรเลงนั้นจะใช้การบรรเลงที่ซับซ้อน ธเนศ วงศ์สิงห์ (2562) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของฟิงเกอร์สไตล์ว่า ประกอบไปด้วย “คอร์ด (Chord) เบสไลน์ (Bassline) และทำนอง (Melody) โดยทั้งสามส่วนนั้นมีความสำคัญเท่าเทียมกันและจะต้องบรรเลงสอดประสานออกมาพร้อมกัน” เป็นการบรรเลงที่เลียนแบบแนวทางของเปียโน (Piano) (Pritcher, 2009) การบรรเลงวิธีดังกล่าวเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ใช้ในการบรรเลงกีตาร์ ทั้งในกีตาร์โปร่ง (Acoustic Guitar) และกีตาร์ไฟฟ้า (Electric Guitar) หรือแม้แต่ในเครื่องดนตรีเครื่องสายในประเภทเดียวกัน เช่น อูกูเลเล่ (Ukulele), แมนดาริน (Mandarin), ดับเบิลเบส (Double Bass), แบนโจ (Banjo) เป็นต้น ซึ่งเทคนิคพิคกิ้งนั้นพบได้ในทุกแนวดนตรีเลยทีเดียวได้ อาทิเช่น ดนตรีในแถบอเมริกัน (American Music) ในแนวดนตรีบลูส์ (Blues), คันทรี (Country), โฟล์ค (Folk), พอป๊อป (Pop Music), ตลอดจนพบได้ในหลากหลายวัฒนธรรมในแนวดนตรีอื่น ๆ เช่น ดนตรีคลาสสิก (Classical Music) ใช้บรรเลงกับกีตาร์คลาสสิก (Classical Guitar), แนวดนตรี ฟลาเมนโก (Flamenco) ในสเปน (Spain) เป็นต้น ทั้งนี้ในแต่ละวัฒนธรรมและแนวดนตรีนั้นต่างก็มีเทคนิคการพิคกิ้งที่แตกต่างกันออกไป (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2564; เศรษฐศักดิ์ ไสวงาม และเฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี, 2563; ธเนศ วงศ์สิงห์, 2562)

โดยบทความนี้จะกล่าวถึงประวัติและผลงานของทอมมี่ เอ็มมานูเอล (Tommy Emmanuel) มือกีตาร์แนวฟิงเกอร์สไตล์ผู้ได้รับรางวัล C.G.P. อันทรงเกียรติจากเชท แอทกิน (Chet Atkins) ผู้เป็นตำนานของการบรรเลงกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ จากนั้นอธิบายถึงวิธีการบรรเลงกีตาร์ด้วยเทคนิคฮาร์โมนิกส์ ที่ประกอบด้วย

เนเจอร์ลฮาร์โมนิกส์ (Natural Harmonics) และอาติฟิเชิลฮาร์โมนิกส์ (Artificial Harmonics) ที่ได้ถูกขนานนามว่าเป็นเสียงที่ไพเราะดุจดังเสียงของเครื่องดนตรีฮาร์ป (Harp) หรือ ฮาร์ปสไตล์ (Harp Style) (Manzi, 1996) และชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างในวิธีการบรรเลงของทั้งสองเทคนิค พร้อมทั้งยกตัวอย่างบทเพลงของทอมมี่ เอ็มมานูเอล ในบทเพลงอัฟพรอมควานอันเดอร์ (Up from Down Under) จากอัลบั้ม Up from Down Under ที่ได้นำเทคนิคดังกล่าวสอดแทรกไว้ภายในบทเพลงได้อย่างลงตัว

วัตถุประสงค์การศึกษา

ภายในบทความนี้ผู้เขียนได้ทำการศึกษาเอกสารค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัย ทั้งในประเทศและในต่างประเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีคุณภาพ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ สรุป และอภิปราย โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษาดังนี้

1. เพื่อนำเสนอประวัติและผลงานของทอมมี่ เอ็มมานูเอล มือกีตาร์แนว ฟิงเกอร์สไตล์
2. เพื่อนำเสนอและเปรียบเทียบวิธีการบรรเลงกีตาร์ด้วยเทคนิคฮาร์โมนิกส์ ประกอบด้วย เนเจอร์ลฮาร์โมนิกส์ และอาติฟิเชิลฮาร์โมนิกส์
3. วิเคราะห์เทคนิคฮาร์โมนิกส์ในบทเพลงอัฟพรอมควานอันเดอร์ จากอัลบั้ม Up from Down Under ของทอมมี่ เอ็มมานูเอล

ประวัติและรางวัลอันทรงเกียรติของทอมมี่ เอ็มมานูเอล C.G.P.

ทอมมี่ เอ็มมานูเอล ได้รับเกียรติถูกเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลแกรมมี่อวอร์ด (Grammy Awards) ถึงสองครั้งด้วยกันในสาขา Best Country Instrumental Performance ทอมมี่เดินทางบนสายนักดนตรีอาชีพมาเป็นเวลากว่าสี่ทศวรรษ และยังได้ร่วมงานกับนักดนตรีที่มีฝีมือจากทั่วทุกมุมโลก ชื่อของเขาเป็นที่รู้จักในประเทศออสเตรเลีย ซึ่งเป็นบ้านเกิดของเขาและมีแฟนคลับที่ติดตามทั่วโลก สไตล์ของทอมมี่

นั้นเป็นเอกลักษณ์ ที่เขาเรียกอย่างง่าย ๆ ว่า "ฟิงเกอร์สไตล์" (Fingerstyle) ซึ่งคล้ายกับการบรรเลงกีตาร์ในลักษณะที่นักเปียโนบรรเลงเปียโน ที่ใช้นิ้วทั้งสิบนิ้วในการเล่น (Pritcher, 2009)

ภาพประกอบที่ 1 ทอมมี เอ็มมานูเอล
ที่มา: Emmanuel (2023)

Emmanuel (2023) ทอมมี เอ็มมานูเอล เกิดในปี ค.ศ.1955 ที่เมือง Muswellbrook ในรัฐนิวเซาท์เวลส์ ออสเตรเลีย (New South Wales Australia) พ่อของเขาเป็นวิศวกรที่หลงใหลในเสียงดนตรี และเป็นนักดนตรี วันหนึ่งได้นำกีตาร์ไฟฟ้ากลับมาที่บ้านเพื่อค้นหาว่ามันทำงานได้อย่างไร โดยแกะออกมาทีละชิ้น ๆ เขาแยกออกมาเพื่อค้นหาความลับของมัน แต่ทอมมีและพี่ของเขาฟิล (Phill) มีความสนใจในดนตรีมากกว่าโลกของมัน เมื่อถึงเวลาที่พ่อของพวกเขาออกไปทำงานนอกบ้าน พวกเขาจะหลบซ่อนตัวไปพร้อมกับกีตาร์ของพ่อ ทอมมีเริ่มเล่นกีตาร์ตอนอายุเพียง 4 ขวบ โดยเรียนรู้การเล่นโดยอาศัยการฟัง และไม่เคยเรียนดนตรีอย่างเป็นทางการสักที ทอมมีและฟิลที่มีความสามารถทางดนตรีตั้งแต่เด็ก ได้เริ่มต้นอาชีพด้านนี้ในช่วงปี ค.ศ.1960 ในขณะที่ทอมมีอายุได้เพียง 6 ขวบเท่านั้น หลังการจากไปของ

พ่อพวกเขาในปี ค.ศ.1966 ครอบครัว เอ็มมานูเอลได้ถูกเชิญให้เข้าร่วมในงานดนตรี Australian Country Music Star โดยบัดดี้ วิลเลียมส์ (Buddy Williams) ได้เห็นแววแล้วนำพาพวกเขาออกทัวร์ในงานต่าง ๆ จนกระทั่งถูกบังคับให้ยุติการทัวร์โดย Australian Child Welfare Department ที่ทำหน้าที่ดูแลสิทธิ์เด็ก และถูกส่งกลับเข้าโรงเรียนปกติ แต่ในช่วงเวลานี้ทอมมียังคงเป็นมือกีตาร์ในวงดนตรีชื่อ “เดอะเทลเบลซเซอร์” (The Trailblazers)

ภาพประกอบที่ 2 ทอมมี เอ็มมานูเอล และ พิล เอ็มมานูเอล พี่ชายของเขา นบปกอัลบั้ม Terra Firma 1994 แสดงให้เห็นถึงความสามารถทางดนตรีตั้งแต่วัยเด็ก
ที่มา: Emmanuel (1997)

ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์เขาสอนกีตาร์และเข้าร่วมการประกวดแข่งขันความสามารถทางดนตรีเป็นจำนวนมากทางโทรทัศน์ ทอมมีเริ่มฉายแววให้เห็นถึงความสำเร็จเมื่อวงเดอะเทลเบลซเซอร์ ได้ชนะการแข่งขันประกวดแข่งขันดนตรีทางโทรทัศน์สองรายการและได้ออก E.P. ในฐานะศิลปิน สองพี่น้องช่วยกันสร้างรายได้ให้ครอบครัวเป็นเวลาหลายปี ในช่วงวัยรุ่นทอมมีได้ออกจากบ้านและย้ายไปอยู่ที่ซินี๋ยเพื่อตามหาฝันที่อยากเป็นนักกีตาร์ระดับมืออาชีพ โดยการเล่นในคลับต่าง ๆ ทั่วเมืองซินี๋ย ทอมมีรู้สึกระหยาบที่จะเล่นดนตรีอยู่เสมอและได้ร่วมงานบันทึกให้ศิลปินที่ได้รับความนิยมในยุคนั้น ในช่วงระหว่างปี ค.ศ.1970 ถึงต้นปี ค.ศ.1980 เขา

ได้เข้าร่วมกับวงดนตรีที่มีชื่อเสียงในยุคนั้นคือวง "Dragon" และบันทึกเสียงเป็น จิงเกิ้ล (Jingles) หลายพันท่อนในพาร์ท ริทึม (Rhythm) ให้กับวง "Air Supply" และศิลปินคนอื่น ๆ ที่ได้รับความนิยมในช่วงเวลานั้นในปี ค.ศ.1987 จากนั้นเขาได้ เข้าร่วมทัวร์กับวง "Dragon" ในทัวร์ "Break Every Rule" ของทีน่า เทอร์เนอร์ (Tina Turner) (Emmanuel, 2021)

นักกีตาร์ผู้ซึ่งเป็นตำนานกีตาร์แนวฟิงเกอร์สไตร์และเพลงคันทรี่ เซท แอท์กิน เป็นบุคคลหนึ่งที่เป็นแรงบันดาลใจให้กับสองพี่น้องเอ็มมานูเอลเมื่อตอนพวกเขายังเป็นเด็ก หลายทศวรรษถัดมา เซท แอท์กิน ได้ก็กลายมาเป็นแฟนคลับของสองพี่น้อง เอ็มมานูเอลเช่นกัน และต่อมาในปี ค.ศ.1999 เซท แอท์กิน ได้มอบรางวัลอัน ทรงเกียรติ "Certified Guitar Player" หรือชื่อย่อคือ C.G.P. ให้แก่ทอมมี เอ็มมานูเอล เพื่อเชิดชูความมีส่วนร่วมทางดนตรีตลอดชีวิตของเขาที่มอบให้กับกีตาร์ ซึ่งมีเพียงสี่ คนบนโลกเท่านั้นที่ได้รับรางวัลอันทรงเกียรตินี้ คือ เจอร์ลีลิต, สตีฟ วอร์เนอร์, จอน โนวเลทส์ และ ทอมมี เอ็มมานูเอล นั่นเอง ในที่สุด เซท แอท์กิน ก็ได้มีการบันทึก เสียงร่วมกับทอมมี ในปี ค.ศ.1997 ในอัลบั้ม The Day the Finger Pickers Took Over the World ผลงานดังกล่าวส่งผลให้ทอมมี เอ็มมานูเอล ได้รับการเสนอชื่อ เข้าชิงรางวัลแกรมมี่อวอร์ด เป็นครั้งแรกของเขาด้วย (Doerschuk, 2022)

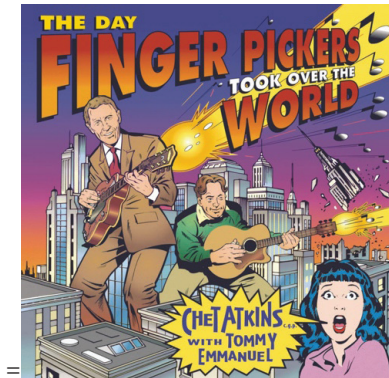

ภาพประกอบที่ 3 ซ้าย เซทแอท์กิน, ขวา ทอมมี เอ็มมานูเอล

ณ งานมอบรางวัล C.G.P. 1999

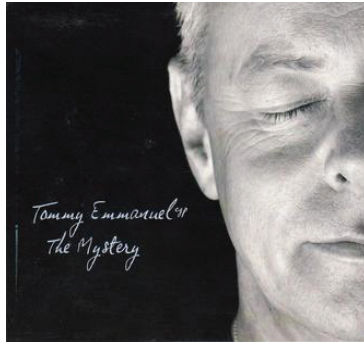
ที่มา: Emmanuel (1999)

ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2567

ภาพประกอบที่ 4 ปกอัลบั้ม The Day the Finger Pickers Took Over the World 1997
ที่มา: Emmanuel (1997)

ทอมมี เอ็มมานูเอล ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลแกรมมี่อวอร์ดครั้งที่ 49 ในปี ค.ศ.2007 จากบทเพลง Gameshow Rag จากอัลบั้ม The Mystery และถูกเสนอชื่อเข้าสู่หอเกียรติยศ “Thumb pickers Hall of Fame” ณ กรุง มัลเลนเบิร์ก (Muhlenberg) รัฐเคนตักกี ซึ่งรางวัลนั้นถูกมอบเพื่อเป็นเกียรติให้แก่ผู้ที่ไม่ใช่ชาวอเมริกัน และติดหนึ่งในสามของศิลปินที่เป็นที่ชื่นชอบในโพลของวารสาร Acoustic Guitar Magazine โดยการโหวตของนักอ่าน ทอมมี เอ็มมานูเอล ยังได้รับเลือกให้เป็นนักกีตาร์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดจากนิตยสาร Rolling Stone ออสเตรเลีย ติดต่อกันถึงสองปีซ้อน และยังได้รับรางวัลอัลบั้มแพลตตินัม 4 รางวัล และอัลบั้มทองคำ 2 รางวัล นอกจากนี้ยังได้รับรางวัล Golden Guitar ติดต่อกันสองปีในปี ค.ศ.2006 และปี ค.ศ.2007 ภายในงาน CMAA Awards ในประเทศออสเตรเลีย

ภาพประกอบที่ 5 ปกอัลบั้ม The Mystery 2006

ที่มา: Emmanuel (2006)

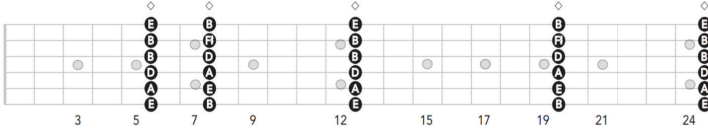
จุดสูงสุดของสายอาชีพนักดนตรีของทอมมี คือการได้เป็นผู้แสดงหลักพร้อมกับฟิลีฟายของเขาในพิธีปิดมหกรรมโอลิมปิกเมื่อปี ค.ศ.2000 ที่ซิดนีย์ โดยมีผู้ชมกว่า 2 พันล้านคนทั่วโลกด้วยบทเพลง Terra Firma จากอัลบั้ม Terra Firma ที่ถูกจัดจำหน่ายในปี ค.ศ.1994 (Guitar World Staff, 2018; Pritcher, 2009)

เปรียบเทียบเนเจอร์ลฮาร์โมนิกส์และอาติฟิเซลฮาร์โมนิกส์ ในเทคนิคฮาร์โมนิกส์

เทคนิคฮาร์โมนิกส์เป็นเทคนิคที่ช่วยสร้างสีสันให้กับการเล่นกีตาร์ ซึ่งเทคนิคดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน ดังนี้ 1) เนเจอร์ลฮาร์โมนิกส์ (Natural Harmonics) คือ เสียงฮาร์โมนิกส์แบบธรรมชาติ 2) อาติฟิเซลฮาร์โมนิกส์ (Artificial Harmonics) คือ เสียงฮาร์โมนิกส์แบบประดิษฐ์

เนเจอร์ลฮาร์โมนิกส์เป็นเสียงฮาร์โมนิกส์แบบธรรมชาติที่สามารถเกิดขึ้นได้ดีที่สุดบนตำแหน่งของเฟรท (Fret) ลำดับที่ 5, 7, 12, 19 และ 24 บนคอของกีตาร์ (ดังภาพประกอบที่ 6) สำหรับตำแหน่งเฟรทที่ 24 จำเป็นต้องใช้การเดาตำแหน่งเล็กน้อยเนื่องจากอยู่นอกบริเวณตำแหน่งเฟรทที่สามารถสังเกตเห็นได้ ผู้เล่นสามารถเล่นเนเจอร์ล ฮาร์โมนิกส์ ได้โดยการแตะสายด้วยนิ้วมือข้างซ้ายทำการออกแรง

กดเบา ๆ (ดังภาพประกอบที่ 7) บนตำแหน่งเฟร็ตเหล่านั้นพร้อมกับการตีด้วยมือข้างขวาด้วยนิ้วหรือปิ๊ก (Pick) ลงบนตำแหน่งสายที่ทำการแตะด้วยนิ้วมือข้างซ้ายที่ยัง ค้างไปพร้อม ๆ กันจะทำให้เกิดเสียงที่สูงขึ้น 1 Octave (Blanchard, 2008; Taylor, 1985)

ภาพประกอบที่ 6 ตำแหน่งเสียงฮาร์โมนิกส์ธรรมชาติบนคอกีตาร์

ภาพประกอบที่ 7 แตะสายด้วยนิ้วมือซ้ายออกแรงกดเบา ๆ เพื่อสร้างเสียงฮาร์โมนิกส์ธรรมชาติ

โดยในการจัดบันทึกฮาร์โมนิกส์จะใช้สัญลักษณ์รูปเพชร (Diamond) ◇ บนบรรทัด 5 เส้น (Staff) ดังตัวอย่างที่ 1

ตัวอย่างที่ 1

บอกตำแหน่งเฟร็ต → XII

บันทึกลงในรูปแบบโน้ต →

สัญลักษณ์ฮาร์โมนิกส์

Harm.

บันทึกลงในรูปแบบแท็บ (Tab) →

T
A
B
12

ที่มา: Blanchard (2008)

อาร์ตีฟิเชียลฮาร์โมนิกส์เป็นเสียงฮาร์โมนิกส์แบบประดิษฐ์ที่ถูกสร้างขึ้น โดยการกดสายกีตาร์ด้วยนิ้วมือข้างซ้ายบนโน้ตที่ต้องการ จากนั้นใช้นิ้วชี้ของมือข้างขวาทำการแตะค้างไว้เบา ๆ บนสายที่ต้องการสร้างเสียง ฮาร์โมนิกส์แล้วใช้นิ้วโป้งของมือข้างขวาดัดลงบนสายดังกล่าวที่ถูกแตะค้างไว้โดยนิ้วชี้จะต้องแตะบนเฟร็ตเหนือโน้ตนั้น ๆ ที่นับห่างออกมา 12 เฟร็ต (ดังภาพประกอบที่ 8) (Zillio, n.d.)

ภาพประกอบที่ 8 วิธีสร้างเสียงฮาร์โมนิกส์แบบประดิษฐ์ด้วยมือข้างขวา

ตัวอย่างที่ 4

ตัวอย่างที่ 4 แสดงโน้ตดนตรีในคีย์สูง (Treble Clef) และคีย์ต่ำ (Bass Clef) โดยมีโน้ตในคีย์สูงและตัวเลข '12' ในคีย์ต่ำถูกวงกลมสีแดงเน้นไว้

คำอธิบาย:

- สัญลักษณ์รูปเพชร ◇: สี่เหลี่ยมจัตุรัส
- Harm.: ฮาร์โมนิกส์แบบธรรมชาติ
- ระบุตำแหน่งเฟร็ต: ระบุตำแหน่งเฟร็ตที่ 12

ที่มา: Billmann (n.d.)

จากตัวอย่างที่ 4 ยังคงพบสัญลักษณ์รูปเพชรบนบรรทัด 5 เส้น และพบตัวย่อระบุได้บรรทัด 5 เส้นเขียนว่า Harm. ย่อมาจาก Natural Harmonics และมีการระบุตำแหน่งเฟร็ตของการเล่นของมือข้างซ้ายบนแท็บ

ตัวอย่างที่ 5

ตัวอย่างที่ 5 แสดงโน้ตดนตรีในคีย์สูง (Treble Clef) และคีย์ต่ำ (Bass Clef) โดยมีโน้ตในคีย์สูงและตัวเลข '7' และ '19' ในคีย์ต่ำถูกวงกลมสีแดงเน้นไว้

คำอธิบาย:

- สัญลักษณ์รูปเพชร ◇: สี่เหลี่ยมจัตุรัส
- H.H.: ฮาร์โมนิกส์แบบประดิษฐ์
- เพิ่มระบุตำแหน่งเฟร็ตมือ: ระบุตำแหน่งเฟร็ตที่ 7
- ระบุตำแหน่งเฟร็ตมือซ้าย: ระบุตำแหน่งเฟร็ตที่ 19

ที่มา: Billmann (n.d.)

จากตัวอย่างที่ 5 ยังคงพบสัญลักษณ์รูปเพชรบนบรรทัด 5 เส้น และพบตัวย่อระบุได้บรรทัด 5 เส้นเขียนว่า H.H. ย่อมาจาก Harp Harmonics และบนแท็บมีการระบุตำแหน่งของการเล่นของมือข้างซ้ายบนเฟร็ตที่ 7 รวมทั้งระบุตำแหน่งการเล่นของอาร์ติพิเชลฮาร์โมนิกส์ของมือข้างขวาโดยใช้นิ้วชี้แตะบนเฟร็ตที่ 19 ซึ่งมียาระยะห่างกันที่ 12 เฟร็ตพอดี (Billmann, n.d.)

จากเทคนิคการสร้างเสียงฮาร์โมนิกส์ที่ได้นำเสนอไปนั้นวิธีการเล่นนั้นแตกต่างกันที่มีขอวา โดยเนเจอร์ลฮาร์โมนิกส์เป็นเสียงตัวโน้ตที่เกิดได้โดยธรรมชาติบนเฟร็ต ลำดับที่ 5, 7, 12, 19 และ 24 บนคอของกีตาร์ และ อาติพิเซลฮาร์โมนิกส์เกิดโดยการประดิษฐ์ขึ้นบนเฟร็ตใด ๆ ก็ได้เหนือโน้ตนั้น ๆ ที่นับห่างออกมา 12 เฟร็ต แต่ต้องใช้วิธีการเล่นของนิ้วมือข้างขวาที่แตกต่างกัน ซึ่งคุณภาพเสียงที่ได้นั้นสามารถสร้างออกมาได้ใกล้เคียงกัน โดยเสียงดังกล่าวถูกขนานนามว่าเป็นเสียงที่ไพเราะดุจตั้งเสียงของเครื่องดนตรีฮาร์ป หรืออาร์ปสไตล์ และบางตำรา ก็บอกว่าเสียงไพเราะดุจตั้งเสียงของระฆัง (Manzi, 1996; Roche, 2002)

วิเคราะห์เทคนิคฮาร์โมนิกส์ในเพลง อัฟฟรอมดาวน์อันเดอร์ (Up from Down Under)

บทเพลงอัฟฟรอมดาวน์อันเดอร์จากอัลบั้ม Up from Down Under ของทอมมี เอ็มมานูเอล นั้นอัลบั้มได้ถูกวางจำหน่ายในปี ค.ศ.1987 (Emmanuel, 2023) เป็นเพลงบรรเลงที่มีกลิ่นอายของสMOOTHแจ๊ส (Smooth Jazz) ดำเนินบทเพลงด้วยกีตาร์โปร่งเป็นตัวเอง โดยเริ่มต้นเพลงขึ้นมาด้วยเทคนิคฟิงเกอร์สไตล์ด้วยกีตาร์เพียงตัวเดียว แล้วจบลงด้วยการเล่นอาติพิเซลฮาร์โมนิกส์ก่อนที่เบนด์จะเริ่มขึ้น

จากตัวอย่างที่ 6 ในห้องที่ 1 บทเพลงดำเนินด้วยกีตาร์โปร่งเพียงตัวเดียว โดยใช้เทคนิคฟิงเกอร์สไตล์ จะพบเนเจอร์ลฮาร์โมนิกส์ในห้องที่ 5 บนเฟร็ตที่ 12 เล่นเป็นคอร์ด Em7 ดังตัวอย่างที่ 6

ตัวอย่างที่ 6

from *Up From Down Under*

Up From Down Under

By Tommy Emmanuel and Alan Mansfield

*Chord symbols reflect implied harmony.

ที่มา: Billmann (n.d.)

จากตัวอย่างที่ 7 ในห้องที่ 8-10 จะพบอาติพิเชลฮาร์โมนิกส์โดยเล่นอยู่บนเฟร็ตที่ 5 บนคอร์ด Am11 และมีโน้ตที่ไม่ใช่ฮาร์โมนิกส์ผสมอยู่ในห้องดังกล่าว ซึ่งให้ใช้นิ้วนางในการติดคอร์ดกับนิ้วโป้งเล่นโดยมือข้างขวา ในห้องที่ 9 มีการเพิ่มโน้ตเข้ามาโดยเล่นบนเฟร็ตที่ 7 ใช้นิ้วก้อยมือขวาเพื่อสร้างเทนชันคอร์ด (Tension Chord) โน้ตตัว B ดังตัวอย่างที่ 7

ตัวอย่างที่ 7

ใช้นิ้วนางในการติด

อาติพิเชลฮาร์โมนิกส์

เทนชันคอร์ดเพื่อสร้างสีสัน

อาติพิเชลฮาร์โมนิกส์

ที่มา: Billmann (n.d.)

จากตัวอย่างที่ 8 ปรากฏอีกครั้งในห้องที่ 12 พบเนเจอร์ลฮาร์โมนิกส์โดยเล่นอยู่บนเฟร็ตที่ 12 ด้วยคอร์ด Cmaj7 ดังตัวอย่างที่ 8

ตัวอย่างที่ 8

เนเจอร์ลฮาร์โมนิกส์

ที่มา: Billmann (n.d.)

จากตัวอย่างที่ 9 ในช่วงท้ายของการเดี่ยวกีตาร์โปร่งนั้น ทอมมี เลือกปิดท้ายด้วยการเล่นอาติฟิเซล ฮาร์โมนิกส์ในท่อน 20-22 บนคอร์ด Am11 เหมือนกับในท่อนที่ 8-10 มีโน้ตที่ไม่ใช่ฮาร์โมนิกส์ผสมอยู่ด้วย แต่มีความแตกต่างกันตรงที่ใช้เทคนิคแฮมเมอร์ออน (Hamer-On) และ พูลออฟ (Pull-Off) โดยใช้นิ้วก้อยมือข้างซ้ายเป็นตัวเล่นผสมเข้าไปด้วย ช่วยทำให้เกิดสีสันทันของดนตรีมากขึ้น ซึ่งเทคนิคดังกล่าวทอมมีอธิบายว่าเสียงที่ได้นั้น ดุจดัง “เสียงการร่วงหล่นของหยดน้ำ” (Niedt, n.d.) ดังตัวอย่างที่ 9

ตัวอย่างที่ 9

Am11

let ring

20

H.H. H.H. H.H. H.H. H.H. H.H. H.H. H.H. H.H. H.H. H.H. H.H.

เทคนิคแฮมเมอร์ออน

เทคนิคพูลออฟ

21

Moderately slow $\text{♩} = 79$
N.C.
(Drums)

จบท่อนเดี่ยวกีตาร์

22

let ring

H.H. H.H. H.H. H.H. -----

w/ pick

สรุปเทคนิคฮาร์โมนิกส์ในเพลงอัฟรอมดาว์อันเดอร์ ทอมมี เอ็มมูเอล ได้เลือกใช้เทคนิคการสร้างเสียงฮาร์โมนิกส์แบบธรรมชาติ หรือเนเจอร์ลฮาร์โมนิกและเทคนิคการสร้างเสียงฮาร์โมนิกส์แบบประดิษฐ์ หรือ อาติฟิเซลฮาร์โมนิกส์ โดยได้นำเสนอออกมาในรูปแบบที่เพิ่มความซับซ้อนในการบรรเลง และความแตกต่างของมือข้างขวาและมือข้างซ้าย ที่ช่วยทำให้เกิดสีสันทันของดนตรีอันเป็นเทคนิคฮาร์โมนิกส์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

สรุปและอภิปราย

ทอมมี เอ็มมานูเอล เป็นมือกีตาร์แนวฟิงเกอร์สไตล์ผู้ซึ่งได้รับรางวัล Certified Guitar Player อันทรงเกียรติจากเซท แอ็ทกิน ผู้เป็นตำนานของการบรรเลงกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ รางวัลดังกล่าวนี้มีผู้ที่ได้รับเพียงสี่คน บนโลก ทอมมี เอ็มมานูเอล นั้นยังได้รับรางวัลอีกมากมาย รวมทั้งถูกเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลแกรมมี่อวอร์ด และเป็นมือกีตาร์แนวฟิงเกอร์สไตล์ที่ได้ใช้เทคนิคฮาร์โมนิกส์ในบทเพลงต่าง ๆ ในการบรรเลง โดยเทคนิคฮาร์โมนิกส์ สามารถช่วยเพิ่มความไพเราะของบทเพลง ราวกับว่ามีเครื่องดนตรีฮาร์ปอยู่ภายในบทเพลงนั้น อีกทั้งเป็นเทคนิคที่มีความซับซ้อน ต้องอาศัยการฝึกซ้อมในการเล่นในเทคนิคดังกล่าวเพื่อให้เกิดความชำนาญ

โดยความแตกต่างอยู่ที่มือขวา ซึ่งเนเจอร์ลฮาร์โมนิกส์เป็นเสียงที่เกิดได้โดยธรรมชาติบนเฟร็ต ลำดับที่ 5, 7, 12, 19 และ 24 บนคอของกีตาร์ และอาติพิเชิลฮาร์โมนิกส์ เกิดขึ้นโดยการประดิษฐ์บนเฟร็ตใด ๆ ก็ได้เหนือโน้ตนั้น ๆ ที่มีระยะห่างออกมา 12 เฟร็ต แต่ต้องใช้วิธีการเล่นของนิ้วมือข้างขวาที่แตกต่างกัน ซึ่งคุณภาพเสียงที่ได้นั้นสามารถสร้างออกมาได้ใกล้เคียงกัน เทคนิคดังกล่าวถูกเรียกว่าฮาร์ปสไตล์

ซึ่งในการบรรเลงโดยเฉพาะในบทเพลงอัฟฟรอมตาวันอันเดอร์ จากอัลบั้ม Up from Down Under ของทอมมี เอ็มมานูเอลนั้น ได้มีการใช้เทคนิคเนเจอร์ลฮาร์โมนิกส์และอาติพิเชิลฮาร์โมนิกส์ ผสมผสานกับเทคนิค แฮมเมอร์ออนและพูลออฟเข้าไปอีกด้วย ทำให้เกิดความซับซ้อนและยากในการบรรเลงมากยิ่งขึ้น เทคนิคดังกล่าวนี้ทอมมีอธิบายว่าเสียงที่เขาสร้างดุจดัง “เสียงหยดน้ำที่กำลังร่วงหล่น”

ข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนหวังว่าบทความดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ได้ทำการศึกษา วิจัย หรือนำไปพัฒนาในครั้งต่อ ๆ ไป และสามารถนำเทคนิคการบรรเลงฮาร์โมนิกส์ ไปต่อยอดในการสร้างแบบฝึกทักษะกีตาร์ หรือสร้างสรรค์ผลงานทางดนตรีให้เกิดความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเทคนิคดังกล่าวมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเหมาะแก่การนำ

ไปใช้อย่างยิ่ง อีกทั้งประวัติของมือกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ผู้มีชื่อเสียงอย่าง ทอมมี่ เอ็มมานูเอล จะเป็นแรงบันดาลใจหรือช่วยผลักดันให้เกิดมือกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์รุ่นใหม่ตลอดจนการพัฒนาฝีมือทางดนตรีโดยเฉพาะแนวกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ ให้แก่ผู้ที่ได้ทำการศึกษาในบทความครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2564). **พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ธนาเพรส.
- ธเนศ วงศ์สิงห์. (2562). บทประพันธ์เพลง “ช่วงเวลาแห่งความสุข” สำหรับกีตาร์อคูสติค. **วารสารดนตรีและการแสดง**, 5(1), 66-76.
- เศรษฐศักดิ์ ไสวงาม, และเฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. (2563). แนวคิดและการประพันธ์ดนตรีสำหรับกีตาร์ฟิงเกอร์สไตล์ของพิจักษณ์ วีระไทย. **วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 12(2), 1-21.
- Blanchard, S. (2008). **An Introduction to Harmonics**. Workshop Live. Retrieved July 24, 2023, from https://thepracticeroom.typepad.com/tc_08-05-02-5.pdf
- Burchfield, J., & Piburn, B. (n.d.). **Tommy Jones fingerstyle virtuoso**. FT. Wayn, In : Gary Bressler 9008 Seawind Place.
- Doerschuk, B. (2022). **Chet Atkins' certified guitar players**. Retrieved July 24, 2023, from [https:// acousticguitar.com/chet-atkins-certified-guitar-players/](https://acousticguitar.com/chet-atkins-certified-guitar-players/)
- Emmanuel, T. (1997). **The Day the finger pickers took over the world 1997**. Retrieved July 26, 2023, from <https://tommyemmanuel.com/music/>
- Emmanuel, T. (1999). **Certified guitar player C.G.P. 1999**. Retrieved July 26, 2023, from <https://www.facebook.com/tommyemmanuel>

- Emmanuel, T. (2006). **The Mystery 2006**. Retrieved July 26, 2023, from <https://tommyemmanuel.com/music/the-mystery/>
- Emmanuel, T. (2021). **LEGENDS Tommy Emmanuel Exclusive Interview: Part 1, air supply, jimmy webb, and eric clapton** [Video file]. Retrieved July 26, 2023, from <https://youtube/eGkYhTbFPfo>
- Emmanuel, T. (2023). **BIO**. Retrieved July 26, 2023, from <https://tommyemmanuel.com>
- Guitar World Staff. (2018). **Watch the Emmanuel brothers play “terra firma” at the sydney olympics closing ceremony in 2000**. Retrieved July 24, 2023, from <https://www.guitarworld.com/artists/watch-the-emmanuel-brothers-play-terra-firma-at-the-sydney-olympics-closing-ceremony-in-2000>.
- Manzi, L. (1996). **Beginning fingerstyle guitar method**. New York : Alfred Music Publishing.
- Niedt, D. (n.d.). **Cascading harmonics for classical guitarists**. Retrieved July 24, 2023, from https://douglasniedt.com/Tech_Tip_Cascading_Harmonics_Printable_Version.pdf
- Pritcher, M. (2009). **Tommy Emmanuel c.g.p. the mystery transcriptions**. New York : Mel Bay Publications.
- Roche, E. (2002). **Tommy Emmanuel masterclass: Guitar techniques**. Retrieved July 24, 2023, from <http://faststrings.com/gt-july-2002.html>
- Taylor, F. (1985). **Lenny Breau fingerstyle jazz**. Missouri : Mel Bay Publication.
- Zillio, T. (n.d.). **How to play guitar harmonics**. Retrieved July 24, 2023, from <https://www.musictheoryforguitar.com/>